

Forholdene forandret sig, og jeg skal med stor Paaskjønneelse anerkjende, at der har faare Meget forandret sig, og at der af Ministrene, og tidligere ogsaa af Collegierne, næsten altid er indhentet de communale Autoriteters Erklæringer, saa at der vistnok ikke kan være nogen Grund til at anse over de høieste Autoriteter i denne Henseende, men man maatte vistnok ønske, at det blev bragt i en ordentlig Lovsform, hvorvidt de communale Autoriteters Erklæringer skulle indhentes. Det er jo ganske almindeligt, at Sogneforstanderskabernes Erklæringer indhentes; dette omgaaes næsten aldrig, og Vedkommende kunne jo ogsaa, naar de søge Bevilling, indsende deres Andragender gjennem Amtsraadet, og, hvis det var faststaaende Regel, at de communale Erklæringer altid skulde afgives, saa troer jeg allerede derved, at Anledningen til nærværende Lovforslag vilde være bortfalden; men det er ikke lovbestemt, og der gives mange Embedserklæringer, som indhentes, hvor man navnlig forbigaaer Amtsraadene; der er Erklæringer om Bevillinger til Næringsbrug, hvor navnlig Underøvrighederne kunne give deres vistnok ofte eensidige Erklæringer, uden at det gaaer igjennem den højere Communalinstans. Hvis den 2den § af nærværende Lovforslag kunde forandres saaledes, at det kom til at hedde, at enhver saadan Ansøgning eller Klage skulde gaae igjennem de communale Autoriteter, da anseer jeg det heller ikke for at være nødvendigt, hvad jeg med den høitagtede Justitsminister indrømmer vilde forarsage Ulempe, at den med samtlige Erklæringer skulde paa Forlangende tilstilles Ansøgeren eller Klageren, forinden den maatte afgøres.

J. M. Hansen: I Anledning af den ærede Indenrigsministers Oplysning med Hensyn til Erklæringer fra communale Autoriteter, skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at mit Lovforslag jo gaaer ud paa Erklæringer i Almindelighed, blot med Undtagelse af Erklæringer om Embedsansøgninger, og at det altsaa ikke alene er saadanne Næringsbevillinger, hvorom der er Tale, som de, den ærede Minister udelukkende holdt sig til, men at det er alle andre Bevillinger i Almindelighed. Det er vistnok sandt, at de fleste Sogneforstanderskaber holde deres Møder for aabne Døre, men

jeg troer dog ikke, at de alle gjøre det, og med Hensyn til Communalbestyrelserne i Kjøbstæderne er det sjældnere Tilfældet, at de holde deres Møder for aabne Døre, end Tilfældet er paa Landet. Imidlertid er der mig Tilfælde bekendt, hvor de netop lukke Dørene, naar der er Tale om saadanne Ansøgninger, men forøvrigt er det ikke dette Slags Erklæringer, jeg væsentligst har havt for Øie med Lovforslaget. Jeg kender flere Tilfælde, hvor Communalbestyrelsen paa Landet, naar der har været indgivet Ansøgning om Tilladelse til at drive en vis Næring, har anbefalet Vedkommende meget varmt, men hvor Ansøgningen desuagtet er bleven affaaet af vedkommende Ministerium. Nu er det jo klart, at de, der ikke ere nøiere indviede i Embedshemmelighederne, troe, at det maa være Øvrigheds erklæringen, der har gjort, at Bevillingen ikke opnaaedes, endskjøndt den var varmt anbefalet af Sogneforstanderskabet, og disse Øvrigheds erklæringer ere jo hemmelige, saa at, selv om alle Sogneforstanderskaber afhandlede disse Sager for aabne Døre, og alle deres Erklæringer bleve vedkommende Ansøgere bekendte, forekommer det mig dog ikke, at der er den allermindste Grund til, ikke ogsaa at forlange Øvrigheds erklæringen gjort tilgængelig for Ansøgerne. Det forekommer meget ofte Folket, som om een Øvrigheds persons Modstand veier mere hos Regjeringen, end hele Sogneforstanderskabets og Amtsraadets anbefaling, og jeg troer, at, naar vi fremdeles ville holde disse Embedserklæringer hemmelige, vil det vedblive at forekomme Folket saaledes. Naar en æret Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgfreds (Ballentin) har meent at kunne gaae ind paa Loven, naar kun vedkommende Øvrighed blev juridisk uansvarlig for Indholdet af sin Erklæring, saa troer jeg, at han af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de Valgfreds (Caspe) tilfulde er bleven oplyst om, at det allerede er Tilfældet nu. Jeg troer, at med Hensyn til disse Erklæringer af Øvrigheden gjælder aldeles det Samme, som med Hensyn til Huusbondens Paategning i Skudsmaalsbøger for Tjenestefolk, at, naar de efter bedste Overbevisning afgive et Vidnesbyrd, som de skulle afgive, maae de være